

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ جنابت، حیض، نفاس، استحاضه و یائسگی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: هدی

تاریخ: ۱۳۹۹/۸/۲۹

سنّ یائسگی در زنان چه سنّی است؟ آیا در سنّ یائسگی تفاوتی میان زنان سیّده و غیر سیّده وجود دارد؟ به نظر بسیاری از فقیهان شیعه، زنان سیّده ۱۰ سال دیرتر از سایر زنان یائسه می‌شوند؛ یعنی سایر زنان در ۵۰ سالگی و زنان سیّده در ۶۰ سالگی. اگر این نظر صحیح است لطفاً بفرمایید کسانی که سیادت‌شان از طریق مادر است، در این مسأله باید طبق کدام دسته عمل کنند؟ از پاسخ شما سپاسگزارم.

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۹

یائسگی یکی از عوارض طبیعی بدن زنان است که در پزشکی بررسی می‌شود، نه در فقه. به عبارت دیگر، یائسگی یک موضوع شرعی نیست، بل یک موضوع طبیعی است که آثار شرعی دارد و از این رو، برای شناخت سنّی که در آن بروز می‌کند، باید به متخصصان حوزه‌ی زنان مراجعه کرد، نه به فقیهان؛ چراکه وظیفه‌ی فقیهان، تعیین سنّ بروز آن نیست، بل شناخت احکامی است که بر بروز آن مترتب می‌شود؛ با توجه به اینکه تخصص آنان، شناخت موضوع نیست، بلکه شناخت حکم است و این قاعده‌ی بسیار مهمّی است. بنا بر این قاعده، روایاتی که سنّ یائسگی را تعیین کرده‌اند، اگر با واقعیت خارجی سازگاری نداشته باشند، معتبر محسوب نمی‌شوند و اگر با واقعیت خارجی سازگاری داشته باشند، جنبه‌ی ارشاد و یادآوری دارند و معنای خاص و جدیدی را به دست نمی‌دهند.

پس از بیان این مقدمه می‌گوییم: از نظر پزشکان و متخصصان حوزه‌ی زنان، یائسگی یکی از دوره‌های طبیعی زندگی بیشتر زنان است که در آن قاعدگی برای همیشه متوقف می‌شود

و آنان دیگر قادر به بارداری نخواهند بود. این دوره معمولاً در حدود سن ۴۹ تا ۵۲ سالگی آغاز می‌شود، ولی می‌تواند در هر سنی اتفاق بیفتد. بنابراین، از نظر علمی، سنّ معین و ثابتی برای آن وجود ندارد و تنها می‌توان گفت: زنانی که به مدّت یک سال پس از آخرین عادت ماهیانه‌ی خود، عادتی نبینند، هرگاه علّت دیگری برای این حالت آنان شناخته نشده باشد، یائسه محسوب می‌شوند، اگرچه سنّ آنان کمتر از ۵۰ سال باشد و این نظر علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی است؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ سِنِّ الْيَأْسِ مِنَ الْمَحِيضِ، فَقَالَ: مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَهُ فِي الْكِتَابِ مِنْ سِنٍّ، إِنَّمَا قَالَ: ﴿وَاللَّائِي يَيْسُنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ﴾ وَهِنَّ لَا يَيْسُنَ مِنَ الْمَحِيضِ حَتَّى يَمْضِيَ عَلَيْهِنَّ حَوْلٌ وَلَا يَرَيْنَ شَيْئًا إِذَا لَمْ يَكُنْ بِهِنَّ عَلَّةٌ»؛ «از منصور درباره‌ی سنّ یائسگی پرسیدم، پس فرمود: خداوند در کتاب خود برای آن سنی نازل نکرده، بلکه تنها فرموده است: <و کسانی از زنانان که از حیض ناامید شده‌اند> و آنان از حیض ناامید نمی‌شوند مگر اینکه یک سال بر آنان بگذرد و چیزی نبینند، در حالی که بیماری (خاصی) ندارند».

همچنین، یکی دیگر از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَمَّا يَزُوي النَّاسُ مِنْ أَنَّ الْمَرْأَةَ الَّتِي تَيَأَسُ مِنَ الْمَحِيضِ سِنَّهَا خَمْسُونَ سَنَةً، فَقَالَ: هَذَا هُوَ الْعَالِبُ، ثُمَّ قَالَ: مَا قَالَ اللَّهُ: <اللَّائِي بَلَغْنَ خَمْسِينَ سَنَةً مِنْ نِسَائِكُمْ>، وَلَكِنَّهُ قَالَ: ﴿اللَّائِي يَيْسُنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ﴾ وَإِنَّمَا تَيَأَسُ الْمَرْأَةُ مِنَ الْمَحِيضِ إِذَا انْقَطَعَ عَنْهَا حَوْلًا مِنْ غَيْرِ عَلَّةٍ مَانِعَةٍ»؛ «از منصور درباره‌ی چیزی پرسیدم که مردم روایت می‌کنند حاکی از اینکه زنی که از حیض ناامید می‌شود، سنّش پنجاه سال است، پس فرمود: غالب همین است، سپس فرمود: خداوند نفرموده است: <کسانی از زنانان که به پنجاه سالگی رسیده‌اند>، بلکه فرموده است: <کسانی از زنانان که از حیض ناامید شده‌اند> و زن هنگامی از حیض ناامید می‌شود که (خونریزی او) به مدّت یک سال بدون بیماری بازدارنده‌ای قطع شود».

همچنین، یکی دیگر از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«قُلْتُ لِلْمَنْصُورِ: إِنَّ هَؤُلَاءِ يَقُولُونَ أَنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتْ خَمْسِينَ سَنَةً فَإِنَّهَا يَأْسَةٌ وَإِنَّ رَأْتَ الدَّمَ كَمَا كَانَتْ تَرَاهُ مِنْ قَبْلُ، قَالَ: كَذَّبُوا، إِنَّ الْمَرْأَةَ لَا تَيَأَسُ مَا دَامَتْ تَرَاهُ، وَإِنَّ بَلَغَتْ خَمْسِمِائَةَ سَنَةٍ»؛ «به منصور گفتم: این‌ها می‌گویند که زن هرگاه به پنجاه سالگی برسد یائسه محسوب می‌شود اگرچه خون را به همان صورتی که قبلاً می‌دید ببیند، فرمود: دروغ می‌گویند، زن تا هنگامی که آن را می‌بیند یائسه محسوب نمی‌شود، اگرچه به پانصد سالگی برسد!».

همچنین، یکی دیگر از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ الْإِيَّاسِ فِي النِّسَاءِ، فَقَالَ: مَا يَقُولُ النَّاسُ؟ قُلْتُ: إِنَّهُمْ يَخْتَلِفُونَ فِيهِ أَشَدَّ الْإِخْتِلَافِ، مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ: خَمْسُونَ سَنَةً، وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ: خَمْسٌ وَخَمْسُونَ سَنَةً، وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ: سِتُّونَ سَنَةً، وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ: اثْنَانِ وَسِتُّونَ سَنَةً وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ: سَبْعُونَ سَنَةً، وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ: ثَلَاثُونَ سَنَةً! قَالَ: هَؤُلَاءِ مِنَ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِمْ: ﴿إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾^۱، ثُمَّ قَالَ: الْمَرْأَةُ إِذَا مَرَّتْ عَلَيْهَا سَنَةٌ وَلَمْ تَرَ حُمْرَةً فَقَدْ يَيْسَتْ مِنَ الْمَجِيضِ، إِلَّا أَنْ تَكُونَ بِهَا غَاهَةً»؛ «از منصور درباره‌ی سن یائسگی در زنان پرسیدم، پس فرمود: مردم چه می‌گویند؟ گفتم: آنان درباره‌ی آن اختلاف فراوانی دارند، برخی‌شان می‌گویند: پنجاه سال و برخی‌شان می‌گویند: پنجاه و پنج سال و برخی‌شان می‌گویند: شصت سال و برخی‌شان می‌گویند: شصت و دو سال و برخی‌شان می‌گویند: هفتاد سال و برخی‌شان می‌گویند: سی سال! فرمود: آنان از کسانی هستند که خداوند بلندمرتبه درباره‌ی‌شان فرموده است: <آنان جز از ظن پیروی نمی‌کنند و آنان جز تخمین نمی‌زنند>، سپس فرمود: زن هرگاه یک سال بر او بگذرد و چیز سرخ‌رنگی نبیند از حیض ناامید شده است، مگر اینکه مشکل جسمی (مرتبطی) داشته باشد».

همچنین، یکی دیگر از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ الْفُرْشِيَّةِ هَلْ هِيَ تَيَأَسُ عَلَى رَأْسِ خَمْسِينَ سَنَةً أَمْ لَا تَيَأَسُ حَتَّى تَبْلُغَ سِتِّينَ سَنَةً، فَغَضِبَ وَقَالَ: أَرَأَيْكَ تَحْوِضُ مَعَ الْخَائِضِينَ! قُلْتُ: إِنَّمَا سَأَلْتُكَ لِتُبَيِّنَ لِي الْحَقَّ، قَالَ: وَهَلْ شَيْءٌ أَبَيَّنُّ مِنَ الْحَقِّ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ؟! أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَرَّتْ عَلَيْهَا

سَنَةً وَلَمْ تَرَ مَا تَرَى الْحَائِضُ فَقَدْ يَبَسَتْ مِنَ الْمَحِيضِ، سَوَاءٌ كَانَ لَهَا خَمْسُونَ سَنَةً أَوْ أَقَلَّ مِنْ ذَلِكَ أَوْ أَكْثَرَ، مَا لَمْ تَكُنْ بِهَا عَلَةً تَرْجُو زَوَالَهَا»؛ «از منصور درباره‌ی زنان قریشی پرسیدم که آیا در رأس پنجاه سالگی یائسه می‌شوند یا تا قبل شصت سالگی یائسه نمی‌شوند؟ پس به خشم آمد و فرمود: می‌بینم که با فرو روندگان (در آراء بدون دلیل) فرو می‌روی! گفتم: فقط برای این از تو پرسیدم که حق را برایم روشن کنی، فرمود: مگر چیزی روشن‌تر از حق هم هست برای کسانی که عقل را به کار می‌برند؟! هر زنی که یک سال بر او بگذرد و چیزی که زنان حائض می‌بینند را نبیند، یائسه شده است، چه پنجاه سال داشته باشد و چه کمتر و چه بیشتر، مادامی که بیماری (مؤثری) نداشته باشد که به بهبودی آن امیدوار است».

همچنین، یکی دیگر از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ السِّنِّ الَّذِي تَبَاسُّ فِيهِ الْمَرْأَةُ، فَقَالَ: لَا أَعْرِفُ لِذَلِكَ سَنًا، قُلْتُ: إِنَّهُمْ يَقُولُونَ: خَمْسُونَ سَنَةً إِلَّا أَنْ تَكُونَ امْرَأَةً مِنْ قُرَيْشٍ، قَالَ: مَا أَجْرَاهُمْ عَلَى اللَّهِ! أَلَا يَخَافُونَ أَنْ يُجْلُوا لَهَا حَرَامًا وَيُحَرِّمُوا عَلَيْهَا حَلَالًا فَيُؤَاخِذَهُمُ اللَّهُ؟! قُلْتُ: إِنَّهُمْ يَأْخُذُونَ بِخَبَرِ وَاحِدٍ، قَالَ: إِذَا يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ! قُلْتُ: فَكَيْفَ يَكُونُ الْإِيَّاسُ عِنْدَكَ؟ قَالَ: الْمَرْأَةُ إِذَا بَلَغَتْ مِنَ الْكِبَرِ مَبْلَغًا لَا تَرَى فِيهِ الْحَيْضَ خِلَالَ سَنَةٍ فَهِيَ يَائِسَةٌ، قُلْتُ: أَرَأَيْتَ إِنْ عَادَ إِلَيْهَا الْحَيْضُ بَعْدَ سَنَةٍ؟ قَالَ: كَمْ مِنْ نِعْمَةٍ يُنْعِمُ اللَّهُ عَلَى عِبَادِهِ مِنْ بَعْدِ مَا يَبْسُؤُوا! قُلْتُ: إِنَّمَا هُوَ يَوْمٌ أَوْ يَوْمَانِ، قَالَ: تَصَلِّي وَتَصُومُ، فَإِنْ تَكَرَّرَ فِي الشَّهْرِ الْمُقْبِلِ فَهُوَ حَيْضٌ إِذَا كَانَ يَوْمَيْنِ أَوْ أَكْثَرَ»؛ «از منصور درباره‌ی سنی پرسیدم که زن در آن یائسه می‌شود، پس فرمود: برای آن سنی نمی‌شناسم، گفتم: آنان می‌گویند پنجاه سالگی است مگر اینکه زنی از قریش باشد، فرمود: چه اندازه بر خداوند جرأت دارند! آیا نمی‌ترسند که حرامی را برای زن حلال و حلالی را بر او حرام گردانند، پس خداوند آنان را مؤاخذه کند؟! گفتم: آنان به خبر واحدی اخذ می‌کنند، فرمود: در این صورت به خداوند چیزی را نسبت می‌دهند که به آن علمی ندارند! گفتم: پس یائسگی نزد تو چگونه است؟ فرمود: زن هرگاه به قدری مسن شود که در طول یک سال حیض نبیند، یائسه محسوب می‌شود، گفتم: اگر بعد از یک سال حیض او بازگشت چگونه است؟ فرمود: چه بسیار نعمتی که خداوند به بندگان خود عطا می‌کند پس از اینکه ناامید شده‌اند! گفتم: آن تنها یک یا دو

روز است، فرمود: نماز می گزارد و روزه می گیرد، پس اگر در ماه بعد تکرار شد حیض است، هرگاه دو روز یا بیشتر باشد».

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوبها شعبه خراسانی
 بخش پاسخگویی به منسوبات

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوبها شعبه خراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.